

invalidepension m.v. afgivet i 1965. Det var bl.a. anført heri, at der for personer, hvis erhvervsevne er væsentligt nedsat, omend ikke med $\frac{3}{4}$, foreligger behov for støtte, bl.a. til dækning af visse merudgifter som følge af invaliditeten, herunder til medhjælp. Personkredsen, man ønskede at støtte, var især mindre selvstændige erhvervsdrivende og gifte kvinder, der enten var hjemmegående eller i supplerende selverhverv o.lign.

Laveste invalidepension var således ikke tænkt som selvstændigt eksistensgrundlag.

Siden ordningens ikrafttræden den 1. april 1966 er tildeling af laveste invalidepension imidlertid også sket til personer, der skulle bedømmes som værende i fuldt selverhverv. Dette medførte dels, at pensionen blev reduceret væsentligt på grund af beregningsregler i tilfælde, hvor den resterende erhvervsevne anvendtes ved lønarbejde. Dels betød det, at den laveste invalidepension som udgangspunkt blev eneste forsørgelsesgrundlag i tilfælde, hvor den resterende erhvervsevne – ikke mindst i forbindelse med stigende arbejdsløshed – ikke kunne udnyttes.

På denne baggrund, er det ved flere lejligheder erkendt i Folketinget, at niveauet, som den laveste invalidepension befinder sig på, ikke kan være tilfredsstillende som selvstændigt forsørgelsesgrundlag.

Regeringen har i erkendelse heraf og med udgangspunkt i, at førtidspension og alderspension er dele af et sammenhængende pensionssystem, valgt at foreslå samme pensionsniveau for førtidspension som for alderspension.

Behovsbestemt førtidspension

Den gældende førtidspensionslovgivning åbner adgang for tilkendelse af pension af både lægelige og sociale årsager. Der er imidlertid tale om en flerhed af pensionstyper, som bygger på forskellige tilkendelseskriterier, idet der efter det gældende system lægges vægt på forhold som køn og civilstand, ligesom der eksisterer forskellige aldersgrænser for adgangen til førtidspension.

Regeringen finder, at der ligesom efter den gældende lovgivning skal være en adgang til førtidspension på grund af særlige sociale eller helbredsmæssige forhold. Flerheden af de gældende førtidspensionstyper, der især hviler på sociale tilkendelseskriterier, må imidlertid samordnes til en førtidspension, hvortil der skal være lige adgang for mænd og kvinder. Ligestillingen ved tilkendelse af pension følger af den udvikling i samfundet, der er igang, og er i overensstemmelse med den

stigning i erhvervsfrekvensen for kvinder, der er sket.

Der foreslås således indført en behovsbestemt førtidspension, der skal omfatte personer i alderen 55 til 67 år, således at alle i denne aldersgruppe uden hensyn til køn og civilstand får adgang til ordningen.

En lavere tilgangsalder end 55 år til en behovsbestemt pension vil efter regeringens opfattelse ikke være rimelig.

Ligesom efter de gældende regler for tilkendelse af førtidig folkepension m.v. vil der indgå en række momenter ved vurderingen af behovet for tilkendelse af den nye førtidspension.

Tilkendelse af en behovsbestemt førtidspension forudsætter, at behovet for forsørgelse er varigt.

Herved forstås, at behovet ikke bortfalder af sig selv, og at behovet ikke kan afhjælpes ved revalideringsforanstaltninger eller på anden måde. Behovet skal i almindelighed påregnes at være til stede indtil overgangen til alderspension.

Hvis årsagerne til forsørgelsesbehovet især er de helbredsmæssige forhold, vil man med større sikkerhed kunne afgøre om varighedsbetingelsen er opfyldt, end hvis hovedårsagen ligger i de sociale forhold.

Varighedsbetingelsen vil afskære fra pension i tilfælde, hvor behovet er af kortere varighed. Betingelsen medfører, at alle korttidsituationer udelukkes. Førtidspension kan derfor i almindelighed ikke tilkendes, hvis betingelserne for at opnå dagpenge eller forbigående hjælp efter bistandsloven er opfyldt. Behovssituationen kan i disse tilfælde ikke anses for vedvarende.

Som nævnt vil en række årsager og faktorer indgå i bedømmelsesgrundlaget, når revaliderings- og pensionsnævnet skal træffe afgørelse om tildeling af førtidspension. Det er ikke muligt på forhånd at give en helt udtømmende og detaljeret beskrivelse af alle de momenter, der må indgå i behovsvurderingen, men en række af disse faktorer nævnes i det følgende:

I modsætning til den helbedsbetingede førtidspension må vurderingen af retten til den behovsbestemte førtidspension ske ud fra ansøgerens samlede forsørgelsessituation. For en gift ansøger må ægtefællens indtægtsforhold således tages i betragtning ved vurderingen. Ved tildeling af pension skal behovssynspunktet dog ikke strækkes så langt, at en ægtefælle, der ikke har erhvervsarbejde, skal have udnyttet eventuelle erhvervsmuligheder.

Hvis den endelige afgørelse om retten til pension er afhængig af en samlet skønsmæssig vurdering uden vejledende beløbsgrænser, vil der kunne